

مشتاق

مطبعه و محل اداره :

جفال اوغلنده امنيت
سندوغی جوارنده
شنکول يقوشنده
۲۰ نومرو

اضطار :

مسلكمزه موافق آثار
جدیده مع الممنونیه
قبول اولنور

درج ایدلهین آثار اعاده اولنماز

دیه ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاستباندیه ربالنخاصه احوال و شئونه اسلامیه دیر بحث ایدر و هفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

درسعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندربلیرسه سنوی

۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	التی آیلانی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۰۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹

آلتنجی جلد

۱۱ جمادی الاخره پنجشنبه ۲۶ مایس ۳۲۷

عدد : ۱۴۴

یا مسئله‌نک کنهه ، طبیعت و ماهیتده نفوذ ایتیک ایستریز یاخود ساده‌جه او شیک شعور و حواسمه اولان تجلیاتیه اکتفا ایدرز ، یعنی نفس حادثیه تدقیق و مطالعه ایدرز .

برنجی صورتده کی و قوف فلسفی در . حادثه‌نک مادیت و محسوسیتی ایله علاقه‌دار دکلدز .

ایکنجی طرزده کی و قوف ایسه فیدر ، حادثه‌نک تجلی ایتریکی وقعه‌ارده و بو وقعه‌لرک مربوط بولدرقلری قوانینه منحصر در .

دیمک که کائنات ایکی نوع تدقیقه موضوع اوله بیلور . بونلرک بری فی ، دیکری فلسفی در . فن ، مثلاً فیزیک (حکمت طبیعی) ، آنجیق حواسمه ادراک ایدیه بیلدیکمز حادثاتی تدقیق و قانونلری تخری و تأسیس ایدر . فیزیک ، ایستری تجربی ، ایستری ریاضی اولسون ، هیچ بر زمان حادثه طبیعی خارجنه چیقماز ، همه حال ، ضیادن ، صوتدن اکثریق و مقناطیسدن ، خلاصه حرکتدن بحث ایدر . حکمت طبیعی هیچ بر وقت ، بالفرض حرارتک اسباب اولیه‌سندن ، حرارتی حاصل ایدن حرکات اهتزازیه‌دن بحث ایتز . تعیر دیکره فیزیک ، ماده‌نک صورت تشکلی ، حرکتی ، اجسامک طبیعت و ماهیتلری تدقیقه کیشمز .

بر شیک ظواهری آکلاشلیمه‌دن اول ، آنک کنهه واقف اولق آرزوسی بر خیالدر . فن حس و تجربه حدودینی کچمز و کچمز . بو حدود خارجنده کی تدقیقات فلسفیه عأددر .

اسباب اولیه ، علل غائییه کی مسائل عالییه حس و تجربه ایله آکلاشیلیمز . پسیقولوجیک فلسفه ایله اولان روابطی حالا تمامیه قطع اولنه‌مامشدر . پسیقولوجی تجربی تأسیس ایتدی . بونده شبهه یوق و غریبه بو بابده بر خیالی آثار نشر اولدی . فقط ، تجربه‌نک ساحه تدقیقه کیرز وقعه‌لر آره‌سنده کی مناسباتک تدقیقی ینه فلسفیه عأددر . پسیقولوجی ، بوکون فلسفدن بسبتون استغنا ایده‌میور . فقط بو استغناک آتیا حصوله کله بیه‌جکی و پسیقولوجیک فنون تجربیه میانیه کیره‌جکی شبهه‌سزدر .

حکمت بدایع ، منطق و اخلاق‌کنده‌جه ، بونلر الان نظریات فلسفیه ایله مشبوع بونلورلر .

مدلی اعدادیسی مدبری

م . شمس‌الدین

بیرونده امریقان پروتستان مکتبی

بوندن اوج درت هفته مقدم طنین غزنیسی سیار مخبری ، محرر مقتدر احمد شریف بکک ؛ بیرونده کائن « مدرسه کلیه انجلیه » مکتبی حقنده که بر مقاله‌سی - طنیندن نقلاً - محترم صراط مستقیمه درج ایدلمشدی ...

بیرونده بولندیم اثناده ایدی که ؛ شریف بکک بندن کلیه حقنده

فرانسه‌ده قوزین V.oCusin طرفندن تأسیس ایدیلن مکتب ، بر غریب فلسفه‌نک اک حرارت مدافعی ، انه فعال روحی صردسینه کجیدی . بو مکتبک افکارده برقدیمی ایزلرک صولوق اثرلری صوک زمانلره قدر بایدار اولمشدر . قوزین مکتبی ، یک قیمتدار زمانلری ، بیلمیان ، بلینه میان شیلر حقنده ، اوزون مذاقشه‌لر ، فأنده‌سز مباحثه‌لره اماته ایدلمشدر .

بوکون تمامیه ناک ایدلمش اولان بو فلسفه ، جهل و سفسطه طرفندن عم و فقه فیرلاشمش بر حقارته بکزر .

قوزین فلسفه‌نک موضوعی ، متافزیکله پسیقولوجیک بعض مسائل مهمه‌سندن عبارت کیدر .

ویقتور قوزین مکتبی ، بوتون مساعیسی فن ایله فلسفه‌نی تماماً و قطعاً بر لرلندن آیرمغه حصر ایدلمشدی . فقط ، بو مکتب یک جوزوک اساسلر اوزرینه ابتنا ایدلمش اولدیغندن عامک ترقیات حاضره‌سینه قارشی تب آور مقاومت اوله‌میهرق اساسندن منهدم اولدی .

فلسفه حاضره - مستحاثات متباقیه‌دن صرف نظر ایدیلرسه - کوندن کونه فک اصول ، نتایج و نظریاتنه موافق بر شکل آلمغه ساعی کوریندور . هاملین (Hamelin) ، بوترو (Boutraux) و برغسون (Bergson) بو شکل جدیدک خطوط اساسیه‌نی چیزمشلردی . فوییه (Fouillet) و سه‌آی (Séailles) ایسه چیزیلن خطوط اسلیه‌نی توسیعه ، تنیته غیرت ، ایدیلر .

اساتذده حاضره ، فلسفه‌نی ، (فی دوشونمک) حاله کتیرمک ایچون صرف مساعیدن کیری قالمیورلر .

فلسفه‌نی بر تهلاکه موقتهیه معروض برافش اولان او قیصه دوره انحراف ، بوکون ممنونیت بخش بر صورتده نتیجه‌پذیر اولمش فلسفه‌نک فن ایلا رابطه‌دار اولمسی لزومی صورت قطعیه‌ده آکلاشلیمشدر . فلسفه ، صوک زمانلره ، یکی باشند فقه یا قلاشمش ، فن ایله یک صمیمی رابطه‌لر پیدا ایلیمش اولمغه برابر ، ادوار سابقه‌نک ضرورتی اولان تأثیراتندن بسبتون قورتیه‌مامشدر .

کوندن کونه فنونک هیئت مجموعه‌سنده وقعه کلان ترقیات ، عینی زمانده فلسفه‌نک اساسلری‌ده احضار ایلدیکندن استقباله فلسفه‌نک ، بسبتون باشقه بر شکل آله‌جفی ظن اولنور .

فلسفه ایدر پسیقولوجی آره‌سنده کی مناسبات

پسیقولوجی حال حاضرده . مستقل بر فن شکلی اکتساب ایدلمشدر . انکلترده ، استوار دمیله ، هربرت اسپنسر ، یاین بل ، له‌وه‌کس ، آلمانیاده ووند ، فرانسه‌ده تن وریبوی کی اعظم بو خصوصده یک زیاده صرف مساعی ایلیمشدر . شمدی ، پسیقولوجی ، تجربه‌وی بر فن کی قبول ایدیلور . یقینده بسبتون فنون مثبتیه میانیه ادخال ایدیه‌جکنده شبهه یوقدر .

اوکریمک ایستدیکمز بر حقیقتی ایکی صورتله تدقیق ایده‌بیلرز :

تفصیلات ایسته‌مش و بنده محضا کنديسنه اولان محبتم و «کلیه‌حقنده هر نه که یازیلیرسه فائده‌دن خالی قاله‌ماز» نظریه‌سنه اولان اعتقاد حسیه طلب ایتمدیکی تفصیلاتی یازارق کنديسنه تقدیم ایتیش و کنديسی ده حاشیه صورتنده عیناً ظنین غرتنه‌سنه کوندرمش ایدی ... پک آز بر زمانک محصول تبعی اولان مذکور تفصیلات - شریف بک ابرتسی کونی بیرونی ترک ایتمه‌سی سببیه - مختصر بر صورتده یازیلیمشدی . حال بوکه بو او یله مهم بر مسئله ایدی که ؛ دکل حقنده کی معلوماتی اختصار ایتک ، اکا دائر اهمیتسز بر معلوماتی ویرمه‌مکه قارئینی بیگانه براقق و حکومتک نظر دقتی جلب ایتمه‌ک ، انسانده دائمی بر اضطراب وجدانی‌یه باعثدر !

ایسته شو مطالعه‌یه استناداً هم حیات اقتصادی و سیاسیمزده مهم بر رول اوینایان و همده مملکتیمزک صاف و پاک بر طینته مالک اولان اولادینی تلقیات ایلدیسیندانه‌لریله تسمیم ایدوب معزز وطنمیزی بر سراب مغفل و خطرناکه دوعری سوروکله‌مک ایچسون مجرالر احضار ایدن بو مکتبک عنعنات تاریخیه‌سیله برابر اقسام داخلیه‌سندن سرنجاح و موفقیتندن و بوتون بونلره قارشی حکومتیمزک تجاهل و بیگانه‌لکندن بحث ایتک ایستیورم !

امینم که ؛ حکومتیز - جهت تعلقی حسیه معارف نظارتی مراددر - ده‌ها شمده‌یه قدر بو مکتب حقنده معلومات اساسیه دسترس اوله‌مامشدر !..

نصل دسترس اوله‌بیلسین که ؛ - بو مکتبله ال‌زیاده تماسده بولنسی لازم کلن - معارف مدیرینک معلوماتی بیله پک سطحی ، پک بسیطدر ! بلکه ده اصول تدریس و مقصد تأسیسندن بی خبردر ! شیمندی شو حقیقتلری اظهار ایتدکن صکره ظن ایدرسیم ؛ بوبابده اجاله قلم ایله تنویر افکار ، هر حالده فائده‌دن خالی دکلدر ...

انکلیزلر بر ضرب مثاللرنده : « The truth is alway svtruth » - یعنی حقیقت دائماً حقیقتدر - دیرلر .. پرده کتمان آلتنده قاله‌ماز . بن اظهار ایتمه‌سم بیله البت بر کون ظاهر اوله‌حق و شعشه‌سیله کوزلری قماشدیره‌جقدر !..

کرچه بو بابده کی تفصیلاتم بر آرز اوزون ایسه‌ده تعلقی اولان جهت‌لردن کمال ممنونیتله اوقونه‌حق و امکرمده برهوا اولیه‌جقدر امیدیم !

..

تاریخ و مقصد تأسیسی :

میلادک ۱۸۶۵ سنه‌سنه مصادف ۱۲۸۲ سنه رومیسنه دوعری ارجاع نظر ایده‌جک اولورسه‌ق : حکومت متحده‌نک ، نیورق ، شهرنده «دانیال بلس» نامنده بر امریقالینک تحت ریاستنده متشکل کوچک بر پروتستان هیئتک بحر محیط اطلاسینک دهشت افزا فیرطنه‌لرینی آتلاتدقن صکره بحر سفیدک المستشنا ، اک دلربا و عینی زمانده هر تورلو آمالک بازیچه‌سی اولمه‌سه اعد بولنان ، سوریه سواحلنک مشهور اسکله‌سنه ، یعنی بیروته واصل اولدقلرینی کوروروز !

عددده کوچک ، فکر ثبات (yonstantivltv) و تشبث شخصیده (Personal initiative) ایسه پک بیوککلر ، عادتاً خارقه‌لر کوسترن بو قافله محدود الاشخاصی تعقیب ایده‌لم :

بوهیئت پروتستانیته‌نک بیروته بر هفته قدر آرام ایده‌رک احوال محلیه کسب وقوف و اطلاع ایتدکن صکره ؛ جبل لبنان ، شام ، حلب ، حما ، حمص ، بعلبک کی سوریه قطعه‌نک بلاد مشهوره‌سنی کشت و کذار ایدوب هم اورالرده اهالی جاهله‌یه وعظ و نصیحتده بولنه‌رق یورو مکه اولدقلری یولک پک معوج اولدیفنی کوسترمک ، اولنره رهبر ، عادتاً هدایه طرائق (؟) مشاعل حقائق (؟) اولق و همده سوریه قطعه‌نک هیئت عمومیه‌سی حقنده بر فکر پیدا ایتک اُمینیه‌سیله یوله روان اولدقلرینی مشاهده ایده‌رز ...

تعقیبیه مشغول اولدیفمز بو قافله پروتستانیته‌نی سوریه قطعه‌نک بلاد مشهوره و غیر مشهوره‌سنی کزهرک ، اهالی‌یه پروتستانلق روحی نفخ ایتک ، قصبه‌لرنده ، کویلرده بر چوق مزاحم و مشکلاته تصادف ایدوب آنلری بالمجبوریه اقتحام ایتمکه مشغول براقه‌رق او تاریخده دولت علیه‌نک احوال عمومیه و وضعیت سیاسیه‌سنه بر نظر عطف ایده‌لم . بوقافله‌نک سرنجاح و موفقیتنی ا کلامق هر حالده دولت علیه‌نک اوزمانکی احوال و وضعیتنی نظر تدقیقن کچیرمکه وابسته اولدیفنی ایچون معلومات اعطاسنی فائده‌دن خالی کورمدم ...

..

۱۲۸۲ ده دولت علیه‌نک احوال عمومی‌سی حقنده معلومات مختصره :

۱۲۸۲ سنه‌سی سلطان عبدالعزیزک اوائل سلطنته تصادف ایدر ... کرچه سلطان عزیز بدایت جلوسنده احوال داخلیه‌نی و اصلاح و ذول اجنبیه ایله مناسباتی بر جریان منظمه‌یه ادخال ایتیش ایسه‌ده بر قاج سنه صکره اسراف و سفاهته میل ایتدیکندن احوال داخلیه و خارویه بستون بر حال پریشانی‌یه تحول ایده‌رک حکومت بیوک بر «تذبذب اداری» قارشیننده بولمشدر . خزینده پاره‌نک مفقودیتنه‌مینی - اوروپادن استقراضاته باش‌لانیلمش و آز بر مدت ظرفنده بو استقراضات بیوک بریکون تشکیل ایتدیکندن - احوال مملکت و خامت آلود بر حال کسب ایتمشدر ...

والی‌لرک ، متصرفلرک ، حتی وکلانک بیله آیده بر قاج کره تبدیل اولنسی ایشلری سورونجمده بر اقدینی کی امنیت عمومیه‌نی ده سلب ایتیش و دیگر طرفدن ایسه خزینه مالیه‌ده پاره قالمدیفندن دولت پاره ویرمک خصوصنده کی وعدینی طوته‌میه‌رق اعتبارینی غائب ایتمشدر ...

شو احوال ایله دولتک فنا و چیقماز بر یوله کیتدیکنی هرکس کوره‌میسوب آنجق پارلاق فکری بر طاقم کنج‌لر حس ایده‌رک شکایاتده بولمشلردر ... بونلرک بر جوغی اوروپایه کیده‌رک حکومت آدملری علیه‌نه غرتله چیقارمه ، خلک فکرینی تنویر ایتمکه چالشمشلردر ... از جمله جمعیت احرار رئیس مصرلی مصطفی فاضل

هر طرفی عصیانگر، اختلال، عناصر مجادلاتی ایله ملو اولدینی بر زمانده - فرصتدن استفاده - بو مسیونر هیئتی پروتستانلی نشر و بونک تفرعاتین اولان « شرقده سلطنت و سیاست نصرانییه تحکیم و توسیع » ایتک ایچون شیمدی مشاهده سیله قلیبریمزی دلخون ایدن بو آهین بنالری وجوده کتیرمکه باشلادیلر... دولنگ بو حال کشمکشندن استفاده ایتک املیه بیکلرجه میل مسافینی طی ایدره رک کان بو مسیونر هیئتی، پروگراملرنده اصلاً مقاصد اساسیه لرندن بحث ایتیهوب بو حرکتلیله بر جهل عمیق ایچنده پویان اوله رق کرداب محو واضمحلاله دوغرو سوروکلنن اهالی بی انوار شمشعه دار معارف ایله تمدن (؟) و بو صورتله جمعیه خدمت ایتک اولدینی دواته وبا خصوص اهالی یه کلاتدقن، و حکومتدن حسن توجه و مساعده کوردن صکره بوساحه فوالیده بوتون موجودیتلریله چالشمغه و کندیلرینی اقصای آمله دوغری کوتورن یوله پک آز مانع و حائلله تصادف ایتمه، بو صورتله هدف و مقصدلرینه دوغری کمال سهولتله خطوه انداز اولمغه باشلادیلر...

دولنگ او زمانکی وضعیت سیاسیه سی بونلرک بو تشبیه عقیق برافغه مساعد اولمیدندن حکومتک ضعفی کندیلری ایچون موجب فوز و فلاح عد ایدن هیئت مذ کوره سوریه ده کی جولانلرندن عودت ایدرک بیروتک اک معتنا، هوا و موقعه اک دلربا پارچه سنی اشغال ایدن و « رأس بیروت » تسمیه قلنان قسمنده اراضی اشتراسیله بنالر الشاسنه ابتدار ایلدیلر (۱۷۸۶)

سامی زاده

ثریا

(مابعدی واردر)

فضل الرجل علی المرنه فی جمیع الکمالات

المرنه فی الشرق

لم تزل الشرايع والعلوم فی الشرق من سالف الدهر وغابره تقنع ربان اقناع بالحطاطهن عن لرجال فی العقل والادراك والقوى الحيويه . و نصف لها وهنا فی العزم ونقصا فی الراي وضعفا فی القوى وقصوراً فی الدين كما قال علی « ع » ان النساء نواقص العقول نواقص الايمان نواقص الحظوظ هكذا عرفت التجارب والاديان والانبياء والحكماء المرنه بين الشرقيين حتى نسائهم (ولا ينقص حكم النوع شذوذ الفرد كما سبيلی عليك نشاء من هذا الاعتقاد افتراق الغصن اللطيف ای المرنه عن الغصن القوي ای الرجل فی اکثر الاحكام الاجتماعيه من وضع القتال عنها . و ذم الشورى معها . و تاكيد الفرق بها . و حجرها عن التبرج وعن الاختلاط مع الرجال . و تشريع نفقه ! و اتسريحها علی ید زوجها . و عدها نصف الرجل فی الميراث والشهاده . الى غير ذلك مما ينادی باختصاص الفضل والامره للمرء دون المرنه . نظراً الى كفايته فی الاعمال وارتقائه العقلي وصارت المرنه تختص باعمال القواعد والضعفاء كتدبير المنزل وتنظيم العائله وتربية الاطفال والتجمل لجلب خاطر الرجل وجذب

باشا ۱۲۸۲ سنه سنده پارسدن سلطان عزیزه اوزون و مفصل بر مکتوب کوندره رک دولنگ کرداب محو واضمحلاله دوغرو کیتمکده اولدینی بر جوق دلائل باهره و براهین ثابته ایله اثبات ایتش و بو موقع هولنا کدن دولتی یالکیز حریت و نظامات جدیده نک تخلص ایده چکنی خالصانه بیان ایدره رک دیمشدرکه :

« بز ، أسکی اصولنر سبيله تلف اولورز . بو أسکی اصول بزم دولتمزک مأمورلرینی بوزمش و بر باد ایتمشدر . بونلرده بوزولد- قلدندن أسکی اصولی بر قاندها بوزوب بر باد ایتمشدر . ا رتق بو اصولی ترک ایدلم و حکومتی محافظه ایده میدکن باشقه ازوب خراب ایدن بیلنمش أسکی قاعدهلری بر اقلم ، سائر دولتلرده یراشمش ، آنلره باعث سعادت اولمش اولان یکی نظامات اتخاذ ایدلم . »

مصطفی فاضل باشا مکتوبنده لزوم تحصیل و تربیه دن بحث ایدرکن دیورکه :

« بوکون بوتون اوروپا اهالینک تربیه سیله مشغولدر . و بو آرزویه متوسط بونان دولتر بیله زیاده سیله همت کوستریورلر ، بوکا مثال اوله رق ذات شاهانه کزله - و بوجره بی کوسه تره بیلیمکه : اهالیسنک ایچنده اوقویوب یازمق بیلیمان بر آدم بولمق کوجدر ! انکلتزه دولتی که کندیسنی اداره ایدن حکومت امتیازات حاکمه سنی تدربیه ترک ایتمکده غایت آغیر داوراندینی حالد ، یکریمی بش سنه دنبری اهالیسنه علوم نافعنه تحصیل ایتدیرمک ایچون پک بیوک همتلر ایلدی... پروسیا دولتنک (سادووا) (Sadova) محاربه سنی قازاندیغه سبب پروسیا اهالیسنک اوستریا لیردن زیاده معلوماتلی اولدقلیدر... شمدی اوروپا دولتلری بوقدر فدا کارقلر اختیاریه ایلرولمکده اولدقلری حالد بز کیری قالمغه فصل راضی اوله لم ؟ ،

« پادشاهم ، یا خالی قالب دورمحق و یا خود دوانمه او محقر و متکاسل چوققلردن باشقه کیمسه رغبت ایتیه جک اولان مکتبلیری جوغالغی تدبیری دولتمزده نشر علومه کافی اولور ظنده بولمیکز... ایشنه کورلیورکه او زمان دولت علیه نک اطرافنده سیلایه فتن و محن بوتون تهویریه جوشوب دوریور ، احوال مملکت بر حال هرج و مرجیده پویان اوله رق هر تورلو مخاطره مه معروض بولنیوردی !

شو مختصر ، فقط روحلی و محمل معلومات تاریخیه دن برشی دها استباط اولنیورکه اوده : ۱۲۸۲ سنه سنده دولت علیه ده مکتبک ترک ندرتی، ده دوغروسی فقدانی ، علوم و معارفک عدم تعمم و انتشاری و بو سبيله اهالینک بر جهل عمیق ایچنده بولمقده اولدقلری حقیقتیدر !

شیمدی شو معلومات تاریخیه واقف اولاقدن صکره تمقیب ایتمکده اولدیمز (Syrian Mission) « سوریه مسیونر هیئتی » سرنجاخلی کشف ایتمکده مشکلاته تصادف ایتمه بز ظن ایدرم . ثبوت ! دولت علیه نک بر تذبذب اداری قارشیدنده بولوندینی ، آسایش مملکتک محور لایقسنده دوران ایتدیکی ، ملک عثمانینک